

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІННОВАЦІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПАТЕНТНЕ ПРАВО»

Шифр та назва спеціальності	Всі спеціальності	Факультет / Інститут	Комп'ютерних наук і програмної інженерії
Назва освітньо-наукової програми	Всі програми	Кафедра	Інформатики та інтелектуальної власності

ВИКЛАДАЧ

Артамонова Неоніла Олегівна, Neonila.Artamonova@khp.edu.ua

Доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, професор кафедри інформатики та інтелектуальної власності НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 40 років. Автор понад 250 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Цифрова трансформація інтелектуальної власності», «Комерціалізація цифрової інтелектуальної власності: правові аспекти», «Інтелектуальна власність»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння новими знаннями та навичками щодо основних напрямків інноваційної діяльності, патентного права та трансферу технологій, охорони об'єктів інтелектуальної власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків та ін.) та стосовно договорів щодо використання OIB, а також трансформації інтелектуальної власності в інноваційний продукт, комерціалізації OIB і механізмах їх просування в Україні та за кордоном.
Мета	Виробити у аспіранта комплексне уявлення щодо оцінки визначення інноваційного потенціалу результатів наукової діяльності та виявлення об'єктів інтелектуальної власності (OIB) на всіх етапах її трансформації в інноваційний продукт.
Формат	Лекції, практичні роботи, консультації. Підсумковий контроль - залік
Результати навчання	Повинен вміти: аналізувати юридичні факти щодо патентного права; виявляти OIB та визначати форму їх охорони; працювати із патентними базами даних та здійснювати різні види патентно-інформаційного пошуку в Інтернеті; визначати патентоспроможність об'єкта господарської діяльності та кваліфіковано визначити його техніко-економічні показники. Повинен мати навички: застосування законодавчої та правової бази; проведення патентно-кон'юнктурних досліджень; застосування нових інформаційних технологій при аналітичній обробці науково-технічної інформації.
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.
Вимоги викладача	Аспірант зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати комп'ютер та інтернет. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. Без особистої присутності аспіранта підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Основні поняття інноваційної діяльності, завдання і функції. Класифікація інновацій. Характеристика інноваційної діяльності. Об'єкти інтелектуальної власності в інноваційному процесі. Інноваційна модель розвитку України.	Практичне заняття 1	Ознайомлення із законодавством України щодо інноваційної діяльності	Самостійна робота	Роль інновацій в науково-технічній та підприємницькій діяльності. Відкриті інновації. I
Лекція 2	Державна інноваційна політика в Україні. Національні інноваційні системи. Державне управління інноваційною діяльністю. Відкриті інновації.	Практичне заняття 2	Приклади програм розвитку та підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності різних країн		Світовий досвід державного регулювання інноваційної діяльності. Міжнародна інноваційна діяльність..
Лекція 3	Суть інноваційного процесу. Роль інновацій у системі управління. Основні цикли розвитку інноваційного процесу. Види і роль наукових досліджень в інноваційному процесі.	Практичне заняття 3	Розбір ситуативних завдань.		Система фінансування інноваційної діяльності в Україні
Лекція 4	Комерціалізація інновацій. Основні поняття трансферу технологій. Основні форми трансферу інновацій та ОПІВ в Україні та провідних країнах світу. Характеристика діяльності організацій з трансферу технологій.	Практичне заняття 4	Характеристика інноваційної діяльності. Поняття технології: види та структура. Державне регулювання трансферу технологій. Форми комерціалізації технологій.		Механізми управління інноваційним процесом у розвинутих країнах. Інтелектуальна власність як об'єкт інноваційного менеджменту.
Лекція 5	Поняття патентного права, промислової власності та авторського права. Види об'єктів промислової власності. Їх особливості.	Практичне заняття 5	Ознайомлення з ресурсами Укрпатенту. Робота з міжнародною патентною класифікацією		Ознайомлення із законодавством щодо винаходів та корисних моделей
Лекція 6	Особливості виявлення об'єктів інтелектуальної власності у процесі наукового дослідження. Визначення виду їх охорони. Комерційна таємниця.	Практичне заняття 6	Ознайомлення із правилами складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель		Характеристика окремих ОПІВ. Міжнародні класифікації товарних знаків та промислових зразків.
Лекція 7	Технології набуття прав на винахід та корисну модель.	Практичне заняття 7	Оформлення документів заявки на винахід		Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг
Лекція 8	Інформаційний супровід набуття прав. Патенті дослідження. Дослідження на патенту чистоту.	Практичне заняття 8	Проведення патентних досліджень.		Ознайомлення із ДСТУ щодо патентних досліджень та на патентний формуляр.
Лекція 9	Передача прав на ОПІВ. Види договорів. Ліцензійні угоди. Договори на комерційну таємницю та інші види договорів.	Практичне заняття 9	Ознайомлення та заповнення договорів.		Ознайомлення з правилами розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель
Лекція 10	Порушення прав на ОПІВ. Захист прав на ІВ.	Практичне заняття 10	Розгляд ситуаційних задач.		Ознайомлення з прикладами порушення прав та їх захисту.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Складові інноваційної системи України. Що таке інновація. Поняття технології. Що таке відкриті інновації. Інновації та охорона ІВ. Що входить до поняття «інтелектуальна власність», її об'єкти. Предмет, система, джерела права промислової власності. Патент як охоронний документ. Права і обов'язки, що впливають з патенту. Види патентів. Особисті (немайнові) права на винахід і корисну модель. Особливості складання опису в залежності від об'єкту винаходу. Що таке МПК, для чого вона призначена і яка її структура. Структура міжнародної патентної класифікації (МПК). Дії, які не визнаються порушенням прав власника патенту. Який орган державного управління є основним у даній сфері правовідносин. Що таке майнові та немайнові права авторів ІВ. Споживачі патентної інформації. Що таке формула винаходу та з яких пунктів (послідовно) вона складається. Поняття права промислової власності. Структура та пошукові можливості Спеціалізованої БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні». Нормативно-правова база у сфері промислової власності України.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування, проведення контрольної роботи, виконання індивідуального завдання. Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться: з лекційного матеріалу – шляхом виступу на заняттях; з індивідуальних завдань – шляхом оцінювання реферату та виступу за обраною темою. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку (з оцінкою за 100-бальною шкалою) в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу. Семестровий контроль проводиться в усній формі за контрольними завданнями або шляхом тестування з використанням технічних засобів. Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. М.М. Капінос, Е.Т.Лерантович, М. М.Солощук /Інтелектуальна власність: підручник / Харків: «Друкарня Мадрид» 2016. – 396 с., [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://repozitory.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/3962>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. ДСТУ 3675-97. «Патентні дослідження. Порядок проведення патентних досліджень».
2. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / І.І. Верба, В.О. Коваль; за ред. С.В. Чікін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 262 с.
3. Дубовицкий В.С. Статистическое исследование патентной активности / Дубовицкий В.С., Фролов И.И., Пасько А.А. // Скиф. Вопросы студенческой науки. – 2017. – № 9. – С. 231-240.
3. Зинов В.Г.. "Взаимодействие разработчиков высокотехнологичной продукции с бизнесом: регулирование отношений интеллектуальной собственности" Экономика науки, vol. 3, no. 1, 2017, pp. 21-27.
5. Злепко С. М. Інтелектуальна власність в науково-технічній діяльності : навч. посіб. / С. М. Злепко, І. С. Тимчик, С. В. Тимчик; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця, 2010. - 129 с.
6. Сергієнко В. В. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / В. В. Сергієнко, О. М. Коршакова; Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. - 123 с.

Додаткова

1. Скорняков Э. П. Проведение патентных исследований – необходимое условие обеспечения конкурентоспособности продукции: методическое пособие / Э. П. Скорняков, М. Э. Горбунова. – М. : ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2012. – 168 с.
2. Шилин П. С. Патентные исследования как основа для принятия стратегических решений в инновационной деятельности / П. С. Шилин // Научно-технические ведомости Санкт-Петербургского государственного политехнического университета. Экономические науки. –2017. – Том. 10, № 3. – С. 124-133.
3. Крузина Е.В. Понятие и признаки изобретений, полезных моделей и промышленных образцов как объектов патентного права / Е.В. Крузина. // Инновации в информационно-аналитических системах. – 2014. – № 4.
4. Руденко Т.Ю. О содержании и принадлежности прав на служебный результат интеллектуальной деятельности // Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. – 2015. – № 1-2. – С. 79—84.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	74-81	C		
	64-73	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:
 • практичні заняття та самостійна робота — 75 % семестрової оцінки;
 • залік: 25% семестрової оцінки

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників відділу аспірантури.

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни